

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
2015 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інноваційні моделі надання соціальних послуг

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки **6.130102 «Соціальна робота»**

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність _____

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення **Інститут людини**

(назва інституту, факультету, відділення)

2015 – 2016 навчальний рік

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

« ___ » _____ 201_ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інноваційні моделі надання соціальних послуг

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 6.130102 «Соціальна робота»

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність _____
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____
(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення Інститут людини
(назва інституту, факультету, відділення)

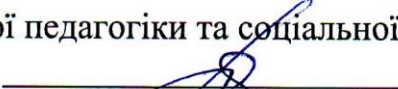
2014 – 2015 навчальний рік

Робоча програма «Інноваційні моделі надання соціальних послуг» для студентів за напрямом підготовки «Соціальна робота».

Розробники: Т. П. Спіріна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Протокол від “28” серпня 2015 року № 6

Завідувач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
 (Т. Г. Веретенко)

Розподіл годин звірено з робочим планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини Н.А. Клішевич

Робоча програма «Інноваційні моделі надання соціальних послуг» для студентів за напрямом підготовки «Соціальна робота».

Розробники: Т. П. Спіріна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Протокол від “28” серпня 2014 року № 9

Завідувач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

_____ (Т. Г. Веретенко)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
«ІННОВАЦІЙНІ МОДЕЛІ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ»

напрямок підготовки: 6.130102 «Соціальна робота»
(освітньо-кваліфікаційний рівень "бакалавр")

Київ – 2014

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

«ПОГОДЖЕНО»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

_____ О.Б. Жильцов

« ____ » _____ 201_ р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Інституту людини,
протокол

№ __ від « ____ » _____ 201_ р.

Учений секретар

_____ Мельниченко Т.В.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ІННОВАЦІЙНІ МОДЕЛІ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

напрямок підготовки 6.130102 «Соціальна робота»
(освітньо-кваліфікаційний рівень "бакалавр")

УХВАЛЕНО

на засіданні кафедри соціальної педагогіки та
соціальної роботи,

протокол № __ від « ____ » _____ 2014 р.

завідувач кафедри _____ Т.Г. Веретенко

Київ 2014

Інноваційні моделі надання соціальних послуг / Авт.-укл.: Спіріна Т. П. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. – 26 с.

Автор-укладач: Спіріна Тетяна Петрівна, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Інституту людини.

Рецензенти:

Плахотнік О. В., доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Останіна Ніна Степанівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи та практичної психології Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

Навчальна програма курсу «Інноваційні моделі надання соціальних послуг» розроблена за вимогами кредитно-модульної системи. Програма містить опис предмета навчального курсу, тематичний зміст модулів дисципліни, структуру залікового кредиту, теми семінарських занять, питання для самоконтролю, завдання для самостійної роботи, вказівки та варіанти для вибору теми індивідуального навчально-дослідного завдання, рекомендації щодо виконання ІНДЗ з критеріями оцінки робіт, методи оцінювання знань студентів, розподіл балів, що присвоюються студентам, питання для підсумкового контролю, список основної та допоміжної літератури, пропонованої для вивчення курсу.

© Спіріна Т. П.

© Київський університет імені Бориса Грінченка

З М І С Т

Пояснювальна записка	6
Структура програми навчальної дисципліни «Інноваційні моделі надання соціальних послуг»	8
I. Опис предмета навчальної дисципліни «Інноваційні моделі надання соціальних послуг»	8
II. Тематичний план навчальної дисципліни «Інноваційні моделі надання соціальних послуг»	10
III. Програма	11
Змістовний модуль I	11
Змістовний модуль II	12
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Інноваційні моделі надання соціальних послуг»	13
V. Плани семінарських занять	14
VI. Завдання для самостійної роботи	16
VII. Індивідуальна науково-дослідна робота (навчальний проект)	18
VIII. Система поточного та підсумкового контролю	19
IX. Методи навчання	22
X. Методичне забезпечення курсу	23
XI. Рекомендована література	23
<i>основна</i>	
<i>додаткова</i>	

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни “Інноваційні моделі надання соціальних послуг” є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою соціальної педагогіки та соціальної роботи на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для всіх спеціальностей денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які має опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни “Інноваційні моделі надання соціальних послуг”, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Мета курсу “Інноваційні моделі надання соціальних послуг” – полягає в ознайомленні студентів з інноваційними проектами соціальних послуг для вразливих груп населення, які були розроблені та впроваджуються в різних соціальних агенціях.

Основні завдання курсу: ознайомитись та проаналізувати моделі соціальних послуг для дітей-сиріт, дітей з особливими потребами, молоді, жінок, котрі зазнали насилля, людей з інвалідністю, громадян, що повернулися з ув’язнення тощо.

Вивчення навчальної дисципліни “Інноваційні моделі надання соціальних послуг” організовується на принципах кредитно-модульної системи, яка сприяє систематичній і динамічній роботі студентів над засвоєнням теоретичної дисципліни, з використанням модульної технології навчання та рейтингового оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу.

За навчальним планом вивчення курсу передбачено протягом 7 семестру. Навчальний матеріал розділений на два модулі. Загальний обсяг дисципліни складає два залікових кредити.

Після опанування курсу студенти мають володіти **знаннями** про:

- особливості функціонування органів управління у сфері соціального захисту та закладів, які надають соціальні послуги в Україні;
- інноваційні проекти надання соціальних послуг для вразливих груп населення, які були розроблені та впроваджуються в різних соціальних агенціях.

У результаті вивчення курсу студенти повинні **вміти**:

- забезпечувати індивідуальне спрямування соціальних послуг інвалідам, особам похилого віку, дітям-сиротам та дітям, позбавлених батьківського піклування;
- підвищувати адресність соціальних послуг вразливим групам клієнтів;
- сприяти соціальному включенню вразливих груп клієнтів та їх інтеграції; бездоглядним дітям, бездомним громадянам, жертвам торгівлі людьми, дітям і жінкам, які постраждали від насильства;
- забезпечувати дотримання прав людини.

Курс містить поділ на залікові кредити, змістові модулі, розрахунок бюджету часу на лекції, семінарські заняття, самостійну роботу, критерії оцінювання знань та умінь згідно з вимогами кредитно-модульної системи підготовки фахівців, список основної й додаткової літератури.

На семінарських заняттях студенти уточнюють, поглиблюють, систематизують, узагальнюють та закріплюють отримані в процесі лекційної та самостійної роботи знання й уміння.

Поряд з аудиторними заняттями планується виконання студентами індивідуальної самостійної роботи під керівництвом викладача.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 72 год., з них 16 год. – лекції, 12 год. – семінарські заняття, 4 год. – індивідуальна робота, 36 год. – самостійна робота, 4 год. – модульний контроль.

Вивчення бакалаврами навчальної дисципліни “Інноваційні моделі надання соціальних послуг” завершується заліком.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: «Інноваційні моделі надання соціальних послуг»

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 1301 Соціальне забезпечення	нормативна	
	Напрямок підготовки 6.130102 «Соціальна робота»		
Модулів – 2	Спеціальність: _____	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		4-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферативне дослідження		Семестр	
Загальна кількість годин – 72		7-й	
	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 1	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	16 год.	
		Практичні, семінарські	
		12 год.	
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		36 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		4 год.	
Вид контролю:			
залік			

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль I.								
Соціальні послуги як пріоритетний напрямок соціальної політики держави								
1.	Основні поняття та правові ознаки соціальних послуг	14	6	4	2		8	
2.	Основні засади надання соціальних послуг	22	10	4	4	2	10	2
Разом:		36	16	8	6	2	18	2
Змістовий модуль II.								
Система соціальних послуг в Україні								
3.	Державні соціальні допомоги та послуги	14	6	4	2		8	
4.	Досвід реалізації моделей надання соціальних послуг	22	10	4	4	2	10	2
Разом:		36	16	8	6	2	18	2
Разом за навчальним планом:		72	32	16	12	4	36	4
Підсумковий контроль – залік								

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I. СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМОК СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

Лекція 1-2. Основні поняття та правові ознаки соціальних послуг (4 год.).

Соціальні послуги – комплекс заходів з надання допомоги особам, окремим соціальним групам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самотійно їх подолати, з метою розв'язання їхніх життєвих проблем.

Складні життєві обставини – обставини, спричинені інвалідністю, віком, станом здоров'я, соціальним становищем, життєвими звичками і способом життя, внаслідок яких особа частково або повністю не має (не набула або втратила) здатності чи можливості самотійно піклуватися про особисте (сімейне) життя та брати участь у суспільному житті.

Суб'єкти, що надають соціальні послуги – суб'єкти, що надають соціальні послуги – підприємства, установи, організації та заклади незалежно від форми власності та господарювання, фізичні особи – підприємці, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, а також фізичні особи, які надають соціальні послуги.

Державний стандарт соціальної послуги – визначені нормативно-правовим актом центрального органу виконавчої влади у сфері соціальної політики зміст та обсяг, норми і нормативи, умови та порядок надання соціальної послуги, показники її якості.

Показники якості соціальних послуг – сукупність показників, які використовуються для оцінювання діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, які ґрунтуються на позитивній результативності соціальних послуг відносно її одержувачів і ступеня задоволення їх потреби в цих послугах.

Основні поняття теми: соціальні послуги, складні життєві обставини, державний стандарт соціальної послуги, суб'єкти, що надають соціальні послуги, взаємодія.

Семінарське заняття 1. Основні поняття соціальних послуг (2 год.).

Лекція 3-4. Основні засади надання соціальних послуг (4 год.).

Види соціальних послуг та форми їх надання (соціально-побутові послуги, психологічні послуги, соціально-педагогічні послуги, соціально-медичні послуги, соціально-економічні послуги, юридичні послуги, послуги з працевлаштування, інформаційні послуги).

Основні принципи надання соціальних послуг (адресності та індивідуального підходу; доступності та відкритості; добровільності вибору отримання чи відмови від надання соціальних послуг; гуманності; комплексності; максимальної ефективності використання бюджетних та позабюджетних коштів суб'єктами, що надають соціальні послуги; законності; соціальної справедливості; забезпечення конфіденційності суб'єктами, що надають соціальні послуги; дотримання суб'єктами, що надають соціальні послуги, державних стандартів соціальних послуг, етичних норм і правил).

Організаційно-правові форми надання соціальних послуг. Право на отримання соціальних послуг. Порядок надання соціальних послуг. Порядок і умови отримання соціальних послуг. Основні права одержувачів соціальних послуг. Основні права та

обов'язки осіб, що надають соціальні послуги. Структура сфери надання соціальних послуг та управління нею.

Основні поняття теми: соціальні послуги, соціальна справедливість, принципи надання соціальних послуг, взаємодія.

Семінарське заняття 2-3. Види соціальних послуг та принципи їх надання (4 год.).

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II. СИСТЕМА СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Лекція 5-6. Державні соціальні допомоги та послуги (4 год.).

Поняття державних соціальних допомог. Субсидії на житлово-комунальні послуги. Допомоги малозабезпеченим сім'ям. Допомоги інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам. Допомога на поховання як вид державної соціальної допомоги. Державні допомоги сім'ям з дітьми: допомога в разі вагітності та пологів; одноразова допомога при народженні дитини; допомога для догляду за дитиною; допомога на дітей, на дітей, які перебувають під опікою і піклуванням; допомога самотнім матерям. Порядок, призначення та виплати державних соціальних допомог.

Основні поняття теми: державні соціальні допомоги, соціальні послуги, соціальна справедливість, допомога, субсидії.

Семінар 4. Моделі надання соціальних послуг (2 год.).

Лекція 7-8. Досвід реалізації моделей надання соціальних послуг (4 год.).

"Діти вулиці" та їх шлях до вулиці. Інноваційні моделі надання соціальних послуг: а. Методологічні основи просвітницько-профілактичних занять за програмою «Сходинок»; б. Досвід та результати діяльності проекту «Соціальний патруль дітям!»; в. Потенціал відеоматеріалів у просвітницько-профілактичній роботі; г. Для чого потрібна «Жива бібліотека»?

Основні поняття теми: інноваційні моделі, моделі надання соціальних послуг, соціальна справедливість, методологічні основи, «Сходинок», «Жива бібліотека».

Семінар 5-6. Моделі надання соціальних послуг (4 год.).

IV. Навчально-методична карта дисципліни “Інноваційні моделі надання соціальних послуг”

Разом: 72 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 12 год., індивідуальна робота – 4 год.,
самостійна робота – 4 год., модульний контроль – 4 год.

Модулі	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II
Назва модуля	Соціальні послуги як пріоритетний напрямок соціальної політики держави	Система соціальних послуг в Україні
Кількість балів за модуль	82 бали	82 бали
Теми лекцій	1, 2. Основні поняття та правові ознаки соціальних послуг (2 бали) 3, 4. Основні засади надання соціальних послуг (2 бали)	5,6. Державні соціальні допомоги та послуги (2 бали) 7,8. Досвід реалізації моделей надання соціальних послуг (2 бали)
Теми семінарських занять	1. Основні поняття соціальних послуг (11 балів) 2, 3 Види соціальних послуг та принципи їх надання (22 бали)	4. Моделі надання соціальних послуг (11 балів) 5, 6. Моделі надання соціальних послуг (22 бали)
Сам. робота	Самостійна робота (5 балів)	Самостійна робота (5 балів)
ІНДЗ	Розробити модель надання соціальних послуг (30 балів)	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 25 балів	Модульна контрольна робота 2 25 балів
Підсумк. контроль	залік	

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I. СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМОК СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

Семінарське заняття 1. Основні поняття соціальних послуг (2 год.).

Соціальні послуги. Складні життєві обставини. Суб'єкти, що надають соціальні послуги. Державний стандарт соціальної послуги. Показники якості соціальних послуг.

Література

Основна література: 1, 3, 5

Додаткова література: 4, 6, 7, 11, 13

Семінарське заняття 2-3. Види соціальних послуг та принципи їх надання (4 год.).

Види соціальних послуг. Принципи надання соціальних послуг. Порядок надання соціальних послуг. Порядок і умови отримання соціальних послуг. Структура сфери надання соціальних послуг та управління нею.

Література

Основна література: 2, 3, 4, 5

Додаткова література: 4, 6, 7, 11, 18

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II. СИСТЕМА СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Семінар 4. Моделі надання соціальних послуг.

Методологічні основи просвітницько-профілактичних занять за програмою «Сходинки». Досвід та результати діяльності проекту «Соціальний патруль дітям!». Потенціал відеоматеріалів у просвітницько-профілактичній роботі. «Жива бібліотека»: потенціал, перспективи. Кейс-менеджмент. Мотиваційне консультування. Психосоціальний супровід ВІЛ-позитивних дітей в контексті розкриття статусу. Громадські центри для ЖСБ.

Заняття проходить у формі представлення результатів роботи мікрогруп (електронна презентація, схеми, таблиці, графіки, моделі, використовуючи наочність формату не менше А3, маркери, роздаткові матеріали тощо), щодо моделей надання соціальних послуг.

Література

Основна література: 1, 3, 4, 5

Додаткова література: 2, 4, 6, 7, 11

Семінар 5-6. Моделі надання соціальних послуг.

Методологічні основи просвітницько-профілактичних занять за програмою «Сходинки». Досвід та результати діяльності проекту «Соціальний патруль дітям!».

Потенціал відеоматеріалів у просвітницько-профілактичній роботі. «Жива бібліотека»: потенціал, перспективи. Кейс-менеджмент. Мотиваційне консультування. Психосоціальний супровід ВІЛ-позитивних дітей в контексті розкриття статусу. Громадські центри для ЖСБ.

Заняття проходить у формі представлення результатів роботи мікрогруп (електронна презентація, схеми, таблиці, графіки, моделі, використовуючи наочність формату не менше А3, маркери, роздаткові матеріали тощо), щодо моделей надання соціальних послуг.

Література

Основна література: 1, 3, 4, 5

Додаткова література: 2, 4, 6, 7, 11

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Для самостійної роботи студентам пропонується кілька завдань, що мають підсумовувати знання, отримані при вивченні поточних тем курсу.

Теми, що виносяться для самостійної роботи студентів, безпосередньо пов'язані з матеріалом, який вивчається на поточних заняттях. Виконання завдань самостійної роботи вимагає від студента глибокого володіння матеріалом, отриманим під час поточних занять, розвиває вміння самостійно досліджувати проблему шляхом пошуку і аналізу спеціальної літератури з різних галузей знань, розвиває вміння викладати та відстоювати власну точку зору.

Всі завдання самостійної роботи виконуються письмово та захищаються у формі співбесіди. Самостійна робота вважається зарахованою, якщо студент виконає поставлені завдання, своєчасно подасть звітні матеріали та під час співбесіди з викладачем підтвердить вміння самостійного критичного аналізу власних професійних дій.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I. СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМОК СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

Самостійна робота 1. Основні поняття та правові ознаки соціальних послуг

1. Розробити модель підготовки випускників інтернатів для дітей-сиріт до самостійного проживання.

2. Підготувати модель роботи з неповними сім'ями.

3. Розробити модель роботи з прийомними сім'ями.

За вибором студента подати одну розробку.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II. СИСТЕМА СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Самостійна робота 2. Державні соціальні допомоги та послуги

1. Розробити і представити модель тимчасового денного та цілодобового перебування для молодих інвалідів з інтелектуальною недостатністю.

2. Підготувати модель «Центр адаптації для осіб, що повернулися з місць позбавлення волі».

3. Підготувати модель «Кризовий центр для жінок – жертв насильства в сім'ї».

За вибором студента подати одну розробку.

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи студентами, подано у вигляді табл. 6.1.

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I «Соціальні послуги як пріоритетний напрямок соціальної політики держави»		
Теми 1-4. Основні поняття та правові ознаки соціальних послуг. Основні засади надання соціальних послуг.	Семінарське заняття, модульний контроль, підсумкове тестування	5
Змістовий модуль II «Система соціальних послуг в Україні»		
Теми 5-8. Державні соціальні допомоги та послуги. Досвід реалізації моделей надання соціальних послуг.	Семінарське заняття, модульний контроль, підсумкове тестування	5
<i>Разом: 36 год.</i>	<i>Разом:</i>	10

VII. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЕКТ (Індивідуальне навчально-дослідне завдання)

Індивідуальне навчально-дослідне завдання є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНДЗ розробкою моделі надання соціальних послуг.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Інноваційні моделі надання соціальних послуг» – це вид навчально-дослідної роботи бакалавра, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Орієнтовна структура ІНДЗ – навчально-педагогічного дослідження у вигляді есе: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у табл. 7.1 і 7.2.

Обсяг есе близько 10 – 12 сторінок друкованого тексту (обсяг залежить від теми есе, шляхів і способів представлення результатів дослідження).

Оцінка за ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при виставленні підсумкової оцінки з навчального курсу «Інноваційні моделі надання соціальних послуг». Максимальна кількість балів за ІНДЗ – 30.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Таблиця 7.1

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна оцінка у балах
1.	Формулювання мети і завдань програми	3
2.	Складання плану, чіткість і послідовність викладу матеріалу	4
3.	Обґрунтоване розкриття теми	10
4.	Творчий підхід до виконання ІНДЗ	5
5.	Зв'язок з реальною практикою, аналіз діяльності окремих організацій, конкретних проблемних ситуацій	5
6.	Якість оформлення роботи	3

Шкала оцінювання ІНДЗ

Таблиця 7.2

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідають рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	30-25	Відмінно
Достатній	24-18	Добре
Середній	17-10	Задовільно
Низький	9-0	Незадовільно

Орієнтовна тематика ІНДЗ:

1. Розробити модель соціальної адаптації підлітків з сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах.
2. Розробити модель інформаційно-консультативного центру для родин, що мають дітей з вродженими вадами розвитку та спадковою патологією.
3. Розробити модель інклюзивного навчання дітей з порушеннями зору.
4. Розробити модель ранньої реабілітації дітей з опорно-руховими порушеннями внаслідок ураження центрально-нервової системи.
5. Розробити модель соціальної роботи з підлітками, які зазнали насильства в сім'ї.
6. Розробити модель служби підтримки сімей, які опинилися у складних життєвих обставинах.
7. Розробити модель соціальної адаптації дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, до самостійного проживання у громаді.
8. Розробити модель послуг із запобігання соціальному сирітству.
9. Розробити модель соціального супроводу студентів з обмеженими функціональними можливостями у ході здобуття освіти.
10. Розробити модель соціальної роботи з людьми похилого віку, які потребують стороннього догляду.
11. Розробити модель соціальної допомоги на дому особам похилого віку з обмеженими функціональними можливостями.
12. Розробити модель соціально-побутової реабілітації осіб з функціональними розладами.
13. Розробити модель соціальної адаптації та реабілітації людей з функціональними обмеженнями.
14. Розробити модель послуг хоспісного догляду.
15. Розробити модель послуг підтримки сімей, які виховують дитину з порушеннями розвитку.

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни “Інноваційні моделі надання соціальних послуг” оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов’язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій (8x1)	8
2.	Відвідування семінарських занять (6x1)	6
3.	Відповідь на семінарських заняттях (6x10)	60
4.	Модульні контрольні роботи (2x25)	50
5.	Самостійна робота (2x5)	10
6.	Індивідуальна навчально-дослідницька робота	30
Максимальна кількість балів		164
Форма контролю – залік	100 балів – семестр $164:100=1,641$ Студент набрав <u>A</u> балів Розрахунок: $A: 1,64=$ _____ балів Оцінка за шкалою	

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; звіт, реферат, есе.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 74	«задовільно»	ED
75 – 89	«добре»	CB
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У табл. 8.4 представлено розподіл балів, що присвоюються студентам упродовж вивчення дисципліни «Інноваційні моделі надання соціальних послуг».

Таблиця 8.4

Розподіл балів, що присвоюються студентам

Модулі (поточне оцінювання)																																							
Змістовий модуль I 82								Змістовий модуль II 82																															
1	Л. 1	1	Л. 2	11	Семінарське 1	1	Л. 3	11	Семінарське 2	1	Л. 4	11	Семінарське 3	5	Сам. Роб. 1	25	Мод. контр	1	Л. 5	1	Л. 6	11	Семінарське 4	1	Л. 7	11	Семінарське 5	1	Л. 8	11	Семінарське 6	5	Сам. Роб. 2	25	Мод. контр	30	ІНДЗ	164	Сума

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

І. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

• *Словесні*: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

•*Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

•*Практичні*: вправи.

2) **За логікою передачі і сприймання навчальної інформації**: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) **За ступенем самостійності мислення**: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) **За ступенем керування навчальною діяльністю**: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) **Методи стимулювання інтересу до навчання**: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), ретроспективний метод.

X. МЕТОДИЧНЕ ТА ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);
- завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Інноваційні моделі надання соціальних послуг»;
- телевізор;
- DVD-програвач; мультимедійний проектор; портативний комп'ютер.
- презентації теоретичного матеріалу в Power Point
- роздаткові матеріали для самостійної роботи студента під час семінарських занять.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Закон України “Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям” від 1 червня 2000р. № 1768-III /7 Офіційний вісник України. – 2000. – №26. – Ст. 1078.

2. Закон України “Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам” від 16 листопада 2000р.

3. Закон України “Про державну допомогу сім'ям з дітьми” від 21 листопада 1992 р. № 2811-XII, в редакції від 22 березня 2001 р.

4. Закон України “Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії” від 5 жовтня 2000 року N 2017-III.

5. Закон України “Про соціальні послуги” від 19.06.2003 № 966 – IV.

6. Закон України “Про соціальну роботу з дітьми та молоддю” № 2558 – III від 21 червня 2001 р.

6. Закон України “Про охорону дитинства” № 2402 – III від 26 квітня 2001 р.

7. Закон України “Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування” № 2342 – IV від 13 січня 2005 р.

8. Закон України “Про органи і служби у справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх” № 20/95 – ВР від 24 січня 1995 р.

9. Закон України “Про попередження насильства в сім’ї” від 15.11.2001 р.

10. Закон України “Про охорону праці” від 14.10.1992 р.

11. Закон України “Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні” від 23.03.2000 р.

12. Закон України “Про внесення змін до ЗУ “Про державну допомогу сім’ям з дітьми” від 16.11.2000 р.

13. Закон України “Про освіту” від 23.03.1996 р.

14. Закон України “Про загальну середню освіту” від 13.05.1999 р.

15. Закон України “Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні” від 21.03.1991 р. № 875-XII.

16. Конституція України від 28.06.1996 // Відомості ВР України. – 1996. – № 30. – С. 141.

17. Покращення якості соціальних послуг дітям та сім’ям в громаді: узагальнення досвіду проекту. Інформаційно-методичні матеріали/ За заг. ред. О.В. Безпалько. – К., 2007. – 144 с.

18. Положення про дитячий будинок сімейного типу № 564 від 26 квітня 2002 р.

19. Положення про прийомну сім’ю № 565 від 26 квітня 2002 р.

20. Порядок розгляду звернень та повідомлень з приводу жорстокого поводження з дітьми або реальної загрози його вчинення № 99/8698 від 22 січня 2004 р.

21. Постанова Кабінету Міністрів України “Про схвалення концепції ранньої соціальної реабілітації дітей-інвалідів” від 12.10.2000 р. № 1545.

22. Постанова Кабінету Міністрів України “Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування” № 226 від 05.04.1994 р.

Додаткова:

1. Приходько С. Держава і соціальний захист громадян // Право України, – 1999. – № 9. – С. 22-26.

2. Розпорядження Кабінету Міністрів України “Про схвалення Концепції Державної програми подолання дитячої безпритульності та бездоглядності на 2006-2010 роки” № 503 – р від 7 грудня 2005 р.

3. Розпорядження Кабінету Міністрів України “Про заходи щодо поліпшення роботи, пов’язаної з реабілітацією дітей з органічними ураженнями нервової системи” від 29.02.1996 р. № 155.

4. Шашків, Б. І. Право соціального обслуговування: навчальний посібник. – К.: Знання, 2007. – 567 с.

5. Страхування.: Підручник / За ред. Базилевича В.Д. – К.: Знання, 2008. – 1019 с.

6. Тюпля Л.Т. Соціальна робота: Навчальний посібник./ Л.Т. Тюпля, І.Б. Іванова. – 2-ге вид. – К.: Знання, 2008. – 574 с.
7. Указ Президента України “Про першочергові заходи щодо захисту прав дітей” від 11 липня 2005 р.
8. Указ Президента України “Про додаткові заходи по посиленню соціального захисту багатодітних і неповних сімей” від 30.12.2000 р.
9. Указ Президента України “Про додаткові заходи щодо удосконалення соціальної роботи з дітьми, молоддю і сім'ями” від 23.06.2001 р. № 467/2001.
10. Юрій С.І. Соціальне страхування: Підручник / С.І. Юрій, М.П. Шаварина, Н.В.Шаманська. – К.:Кондор, 2009. – 464 с.

Робоча програма навчального курсу
"Інноваційні моделі надання соціальних послуг"

Укладач: *Спіріна Тетяна Петрівна*, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка